

DREVESA DRŽAVNE NATIONAL LAND GEODETSKE SLUŽBE STOJIMO SURVEYING SERVICE TREES ... STANDING ...

Joc Triglav

Tole je zgodba, ki sega približno »od pleničk do penziona«, glavno vlogo v njej imajo drevesa, vmes pa se nepričakovano pojavi državna geodetska služba. Napisal sem vam jo, ker mi je postalo jasno, da imam kot »sivi panter« komaj še toliko pameti, kolikor je lahko spraviš na konico igle ali, da bo ugotovitev bližja nadaljevanju zgodbe, na zadnjo iglico vrha smreke. To sem spoznal pri igri z najmlajšima članoma naše družine, predvsem pa tudi, koliko se lahko naučim od njiju ter mladih in najmlajših nasploh.

Ob naših druženjih se veliko igramo z lego kockami, sestavljamo in gradimo kot naviti, vmes pa seveda moramo kakšno mojstrovino razdreti, da pridobimo potreben gradbeni material. Vsakič sestavimo kaj novega, neutrudno in vedno znova smo na delu. In tako si je nekega dne naš mali vnuk zamislil, da bomo po vseh zgrajenih avtomobilih, letalih, tovornjakih, bagrih, mostovih, hišah, železnicah in drugih mojstrovinah posadili en tak lep gozd z vsemi drevesi, ki jih imamo na zalogi, da bomo lahko dihali svež in zdrav zrak. Njegova mlajša sestra je odločno prikimala ideji ter jasno in kratko rekla: »Ja!« Ob tako soglasni odločitvi mladega rodu sem lahko samo prikimal še sam, še posebej ob misli na žledolom in vetrolome po Sloveniji v zadnjem času, in lotili smo se dela.

Med nami ni kakšnih velikih debat, kdo bo kaj delal in kakšne naloge bo izvajal. Idejni vodja, glavni projektant gradenj in krajinski arhitekt ter izvajalec del s polnimi pooblastili je s polno glavo idej in s svojimi drobnimi gibčnimi prsti vedno vnuk. Sam sem s svojimi debelimi in nerodnimi prsti običajno določen za pogodbenega podizvajalca, tako imenovanega »fizičarja«, skladiščnika, pospravljalca in prinašalca kock (slika 1). Vnukinja pa je s svojo bistro glavico in še predrobnimi prsti za konkretno delo samodejno določena za nadzorni in inšpekcijski organ, po potrebi pa je tudi neposredni izvajalec rušitvenih del, ki jih z velikim veseljem samoiniciativno izvaja tudi brez prejetega naročila.

Z vnukom sva pod budnim očesom vnukinje torej pobrskala med kockami ter poiskala razna drevesa in grme. Potrebna je bila seveda tudi ploskovna podlaga kot teren za pogozditev. Vnuk je takoj začel saditi drevesa na svojo podlago, jaz pa sem začel pogozdovanje na drugi podlagi, da bi pogozditev prej končali in tako prej zadihali svež gozdni zrak. Njemu je šlo delo krasno od rok, samo »p'k, p'k« se je slišalo v presledkih in drevesa so drugo za drugim že trdno stala pokonci na podlagi.

Slika 1: Del zaloge lego dreves za to zgodbo (vir slike: www.budidobro.com/lego-ekoloske-figurice).

Meni pa pogozdovanje ni uspevalo. Postavil sem smrečico na svojo podlago, a ni nikakor hotela stati pokonci. Skrajno natančno in pozorno sem to počel, a mi ni in ni šlo. Poiskal sem si kratke palčke, ki jih sicer uporabljamo za osi podvozij naših najrazličnejših krasnih lego vozil, da bi drevo s tal podprl s treh strani in bi lahko obstalo pokonci. Po kar nekaj muke mi je uspelo posaditi prvo smrečico in bil sem tako ponosen kot tista dva mojstra v češki risanki *A je to*. Pa moje veselje ni trajalo več kot nekaj sekund, kajti vnukinja je kritično pogledala mojo smrečico in rekla: »M'm.« Z nogo se je le rahlo dotaknila podloge in moja smrečica se je v hipu zvrnila na tla. Začuden sem jo pogledal in hotel ugovarjati, a njen jasni pogled ni dopuščal nobenega dvoma, da je moje pogozdovanje zanič kot le kaj. Globoko sem razmišljal, kaj počnem narobe, gledal smrečico in podporne palčke, a ni mojim podizvajalskim sivim celicam prišlo na misel nič pametnejšega.

Slika 2: S podporo palčk posajeno lego drevo čudne oblike (vir slike: www.lego.com).

Medtem je naš glavni izvajalec že skoraj v celoti pogozdil svojo podlago in vmes pogledal, kako gre kaj podizvajalcu. Ko me je videl, kaj počnem s šele prvo smrečico (slika 2) in s podstavljanjem palčk okoli nje, mi je blago rekel: »Ja, dedi, ti si pa res hecen! Kako pa to sadiš? Tako ti pa res ne bo šlo. Glej, ti bom jaz pokazal. A vidiš, to je vrh drevesa, tole okroglo spodaj so pa korenine. Drevo moraš posaditi v zemljo s koreninami, ne z vrhom v zemljo in s koreninami v zraku. Kje si pa to videl? Tako ti drevo ne bo nikoli stalo pokonci, raslo pa sploh ne. Glej mene, kako jaz delam, cel gozd sem že skoraj posadil. Tako delaj kot jaz, da bomo lahko hitro dihali svež zrak.« Naša mala nadzornica in inšpektorica pa je bratcu le pritrdila: »Ja!«

Ob spoznanju, da naše rosno mlade moči obvladajo zadeve precej bolje od mene, sem torej poslušal nasvet glavnega izvajalca in ga začel posnemati. In res je potem tudi meni pogozdovanje dobro steklo in kar hitro smo imeli ves gozd posajen. Ponosno smo si ogledali rezultate svojega dela (slika 3).

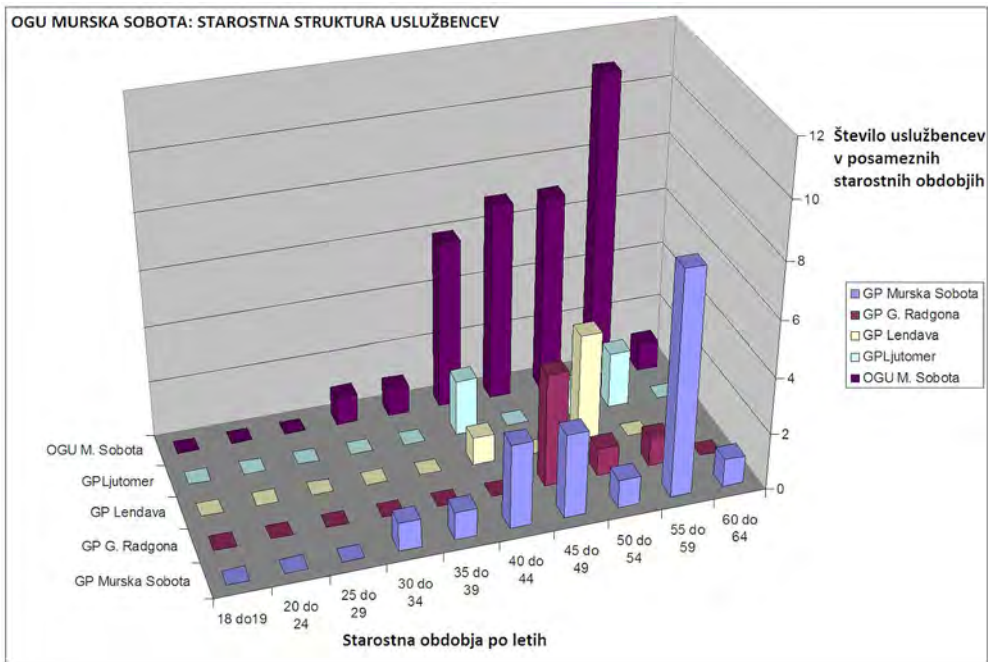

Slika 3: Pogozditev, kot se šika, za svež in zdrav zrak, za čista pljuča in lažje dihanje, več energije ... (vir slike: <https://veiling.catawiki.nl>)

Glavni izvajalec me je pohvalil za dobro opravljeno delo, jaz pa njega še bolj. Naša mala nadzornica in inšpektorica pa nama je le modro in zadovoljno pritrdila: »Ja!« Po kakšni minuti uživanja je zrak ob na novo posajenem gozdu postal tako svež, da smo po vsem delu vsi postali lačni in žejni. Ko smo se okrepčali z babičinimi dobrotami, smo postali tudi utrujeni od težkega dela. Glavnega izvajalca in inšpektorico je po umivanju zobkov in nekaj risankah kar hitro premagal spanec, meni podizvajalcu pa kljub utrujenosti ni uspelo zaspati. Ni mi namreč dala miru misel, zakaj sem se tako narobe lotil pogozdovanja. In to jaz, ki sem v svojih mladih letih celo desetletje vsako leto med poletnim

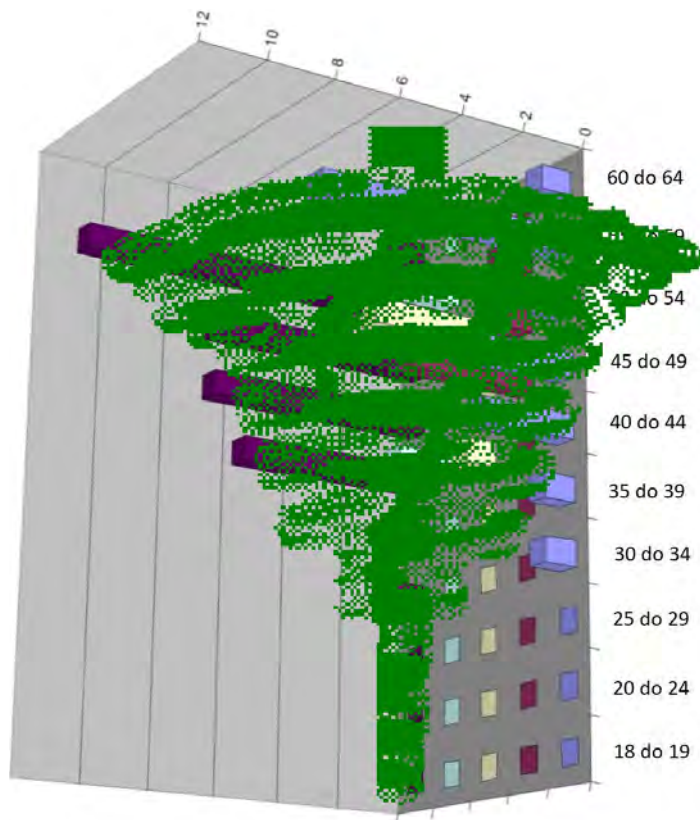
počitniškim delom pri koroških gozdarjih po dolgem in počez »preletal« vse koroške hribe, posadil in oskrboval na stotine sadik in počel še celo vrsto drugih gozdnih opravil. Kaj je to za ena reč, da tega nisem več znal?!

Potem pa se mi je tik pred spancem le posvetilo, kaj je krivo: misel na starostno strukturo zaposlenih na Območni geodetski upravi v Murski Soboti, ki mi že dolga leta stalno kljuva nekje zadaj v malih možganih, deformira moja razmišljanja in jih obrača na glavo (slika 4). Kar vidim vas, ko se sprašujete, kako neki je to dvoje povezano. Pogozdovanje in starostna struktura? Na prvi pogled se zdi, da nimam težav samo z na glavo obrnjenim pogozdovanjem, ampak mi verjetno manjka še kakšen drug »kolesček«, a ne? Mogoče res, sam ne vem. Vi pa boste odločitev glede tega lahko sprejeli med prebiranjem teh vrstic do konca.

Slika 4: Starostna struktura uslužbencev OGU Murska Sobota, predstavljena na Geodetskem dnevu v Sežani leta 2015.

Slika 4 iz zbornika Geodetskega dneva leta 2015 v Sežani (http://issuu.com/mfoski/docs/geodetski_dan_2015) je zelo zgovorna in je v mojem prispevku in predavanju (Triglav, 2015) del zaključnega poglavja z naslovom Abrahamov kavelj. Če sliko postavimo pokonci, se nam lahko že malo svita, kako sta v konkretnem primeru povezana na glavo obrnjeno pogozdovanje in starostna struktura zaposlenih. Ko združimo sliko 2 in sliko 4 v skupno sliko (slika 5), pa vizualna nazornost rezultata ne pušča nobenega dvoma. Tako kot ne more rasti in uspevati napačno posajeno drevo, ne more rasti in uspevati niti kolektiv z na glavo obrnjeno starostno strukturo! Nekaj časa z obilo »čaranja« in improviziranega sprotnega prerazporejanja del v kolektivu to mogoče celo še gre, ampak zakoni narave so prejkoslej močnejši in že ob najmanjši sapici se lahko celotna struktura kolektiva prevrne, škoda pa je nepopravljiva.

Slika 5: Na glavo obrnjeno in delno okleščeno drevo se vizualno lepo ujema z grafiko starostne strukture OGU MS s prejšnje slike.

V podkrepitev vizualne podobe slike 5 citiram zapis iz zgoraj omenjenega poglavja z naslovom Abrahamov kavelj (cit.):

»Na sliki 4 je za ponazoritev predstavljen primer starostne strukture uslužbencev Območne geodetske uprave (OGU) Murska Sobota, razporejene v stolpce diagrama po petletnih obdobjih starosti. V začetku pomladi 2015 je povprečna starost vseh uslužbencev že dosegla okroglih 50 let! V levi polovici diagrama je skoraj popolna praznina, desna polovica diagrama pa je najbolj zapolnjena pri najstarejših uslužbencih. Iz dvajsetletne praznine v levi polovici diagrama je torej razvidno popolno pomanjkanje mladega in mlajšega kadra, kar je predvsem posledica dolgoletne državne politike nenadomeščanja upokojenih državnih uslužbencev in krčenja števila zaposlenih na geodetski upravi. Povprečna višina delovne dobe uslužbencev je tako že tik pod 30 let. Slika je verjetno precej podobna tudi po drugih območnih geodetskih upravah.

»Sahara« v levi polovici diagrama in »Manhattan« v desni polovici diagrama sta dovolj zgovorna in jasna, da ne potrebujeta dodatnih pojasnil in ne dopuščata nobenega dvoma v to, da je nujno takojšnje ukrepanje pristojnega ministrstva za redno zaposlitev večjega števila mlajših geodetov in geodetek na Območni geodetski upravi Murska Sobota in na drugih območnih geodetskih upravah.

Brez obsežne pomladitve in v razmerah stalne preobremenjenosti ter obsežne izpostavljenosti službe in uslužbencev v odmevnih državnih projektih geodetska služba zelo kmalu svojih obsežnih nalog, pomembnih za državo in celotno družbo, enostavno ne bo več zmogla. Uravnoteženost medsebojnega učinkovanja stalnega prenosa znanja in izkušenj s starejše na mlajšo generacijo po eni strani ter mladostne energije, elana in tehnološke usposobljenosti mladih po drugi strani so ključni za uspeh vsake organizacije. Še posebej pa to velja za geodetsko službo z neprekinjeno večstoletno tradicijo ter bogato znanstveno in strokovno zgodovino. Zato mora v danih kritičnih razmerah temeljita pomladitev geodetske službe postati ena od temeljnih strateških zahtev za njen kakovosten in učinkovit bodoči razvoj!«

Tem dejstvom ni kaj dosti dodati, sami jih dobro poznamo iz prve roke in se jih zavedamo, le ponavljati jih moramo čim pogosteje vsem pristojnim zunaj državne geodetske službe in zahtevati njihovo takojšnje ukrepanje. Če bomo le čakali, da se bo drevo prevrnilo na tla, bo namreč prepozno. Kar pomislite, kako dolgo traja, da se ukorenini in zraste krepko drevo. Vsak kolektiv, državna geodetska služba pa še posebej, je še bistveno bolj zapleten in občutljiv organizem!

Ker tole verjetno prebirate v prazničnem času, za konec te nenavadne lego zgodbe ter kanček optimizma in veselja ob prihodu novega leta pogledjmo še zanimivo drevo na drugem koncu sveta. V Aucklandu na Novi Zelandiji so se potrudili in iz lego kock sestavili veličastno božično drevo. Drevo je mlado, stoji trdno na tleh, z glavo pokonci in z vrhom visoko, pri ljudeh je zaradi trdno uravnotežene strukture in košatih vej deležno velikega spoštovanja in občudovanja, ob njem pa se širita dobra volja in veselje.

Nekaj podobnih lastnosti si zaželim tudi za drevesa naše državne geodetske službe. Te in številne druge dobre lastnosti potrebujemo bolj, kot si sploh lahko mislimo, še bolj pa jih bomo potrebovali v že bližnji prihodnosti!

Srečno 2019!

Slika 6: Lego božično drevo v Aucklandu na Novi Zelandiji (vir slike: www.beneconnoi.com/lego-christmas-tree.html).

Vir:

Triglav, J. (2015). Kavej 22, geodeti in geoprostorski podatki. V A. Lisec (ur.), B. Stopar (ur.), S. Berk (ur.) in M. Kosmatin Fras (ur.), Geodetska (r)evolucija, 43. Geodetski dan, Sežana, 9.–10. april 2015. Zbornik posveta, str. 87–99. Zveza geodetov

Slovenije, Ljubljana, in Primorsko geodetsko društvo, Nova Gorica. http://issuu.com/mfoski/docs/geodetski_dan_2015.

*Dr. Joc Triglav, univ. dipl. inž. geod.
Območna geodetska uprava Murska Sobota
Lendavska ulica 18, SI-9000 Murska Sobota
e-naslov: joc.triglav@gov.si*